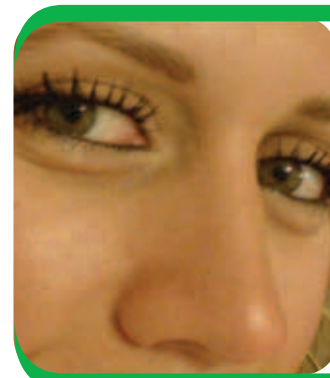

Οκτώ νέοι φαρμακοποιοί απαντούν σε δέκα σημαντικές ερωτήσεις

Τελικά τι έχει περισσότερη σημασία μέσα σε αυτή την κρίση που όλοι βιώνουμε επαγγελματικά; Πώς θα μπορούσαμε να βγούμε από αυτή αλώβητοι; Αυτά, μεταξύ άλλων, αναλύουν οκτώ νέοι επαγγελματίες.

- 1.** Τι οδήγησε τον φαρμακευτικό κλάδο σε αυτό το σημείο που βιώνουμε σήμερα;
- 2.** Υπάρχουν ιθύνοντες; Ποιοι είναι αυτοί κατά τη γνώμη σας;
- 3.** Μια πρόταση για την ομαλοποίηση της κατάστασης και την πιθανή μελλοντική σταθερότητα του φαρμακείου.
- 4.** Το ωράριο είναι μια χαμένη υπόθεση;
- 5.** Πόσα τελικά φαρμακεία θα επιβιώσουν τα επόμενα 5 χρόνια; Υπάρχει μέλλον στην σύμπραξη;
- 6.** Υπάρχει μέλλον στην σύμπραξη;
- 7.** Τι ονειρεύεστε;
- 8.** Ποια η καλύτερη επαγγελματική συμβουλή που λάβατε ποτέ;
- 9.** Γιατί να ακολουθήσει ένας νέος τη φαρμακευτική, σήμερα στην Ελλάδα;
- 10.** Τι θα θυμάστε περισσότερο από την οικονομική κρίση;

Αλεξάνδρα Αντωνοπούλου

1.} Απαντώ με ένα απόσπασμα συνέντευξης του Μάνου Χατζιδάκι: «Ένας νέος που δεν μετέχει στα κοινά, είναι ανάξιος να λέγεται νέος. Δεν μπορεί ένας νέος να εξαντλείται στα ερωτικά του ενδιαφέροντα, στις σπουδές του, στα χορευτικά και στην ιδεολογία του Ολυμπιακού. Η νεολαία σήμερα απέχει από τα κοινά και αυτό θα δημιουργήσει πολίτες αδιάφορους. Και οι αδιάφοροι πολίτες ανοίγουν τις πόρτες στα δεινά. Πιστεύω πως μια κυβέρνηση που θα προκύψει μελλοντικά, πρέπει να φροντίσει ώστε να τοποθετήσει ανάμεσα στους νέους τις έννοιες της ελευθερίας και της αξιοπρέπειας. Ώστε όλα τα σκοταδιστικά στοιχεία, οποθενδήποτε προερχόμενα, να αντιμετωπίζουν την αντίδραση της υγιούς νεολαίας. Μόνο έτσι θα είμαστε ήσυχoi ότι ο τόπος θα προχωρήσει σωστά. Φτιάξε ελεύθερους ανθρώπους, για να έχεις ελεύθερο χώρο». - 23.7.1989

2.} Ναι υπάρχουν. Η εκάστοτε πολιτική ηγεσία, οι εκάστοτε διοικήσεις του κλάδου μας (πρωτοβάθμια/δευτεροβάθμια) και τα τελευταία χρόνια προστέθηκε και η ΤΡΟΙΚΑ.

3.} Η μελλοντική σταθερότητα σπρώχνεται σε κάποιους βασικούς άξονες: Τη σταθεροποίηση των πληρωμών του ΕΟΠΥΥ (εντός 60 ημερών), την σταθερή λιανική τιμή, την αποκλειστική διάθεση των φαρμάκων (με ή χωρίς κουπόνι) από τα φαρμακεία μας, η θωράκιση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος, περιορισμός του αθεμίτου ανταγωνισμού, η ενίσχυση της επαγγελματικής ύλης, φαρμακείων ψηφιστεί (κάπου λιμνάζει) ο ΝΕΟΣ

ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ. Πραγματική αστυνόμευση κατά τις ώρες διανυκτερεύσεων, προστασία του ασφαλιστικού (συνταξιοδοτικού) μας ταμείου (ΤΣΑΥ).

4.} Ήμουν, είμαι και θα είμαι ο μεγαλύτερος πολέμιος του διευρυμένου ωραρίου. Έχω φαρμακείο σε κεντρικό σημείο στο Χαλάνδρι και πάραυτα ένα χρόνο αντιστεκόμουν, όμως έτσι απλά οδηγούσα τους ασφαλισμένους στους γείτονες διευρυμένους. Ο αθέμιτος ανταγωνισμός της γειτονιάς μου με ανάγκασε να ανοίξω τα Σάββατα. Τελικά θα καταλήξουμε να δουλεύουμε πολύ περισσότερο για να παραμείνουμε σταθεροί. Είναι στο χέρι όλων να συνειδητοποιήσουν την βαρύτητα της κατάστασης και να ασκήσουν τις ανάλογες πιέσεις. Ο νέος Υπουργός μας ακούγεται ότι ασχολείται σοβαρά με το ωράριο. Η υπόθεση είναι ακόμα ανοικτή.

5.} Εάν συνεχίσουμε έτσι, δυστυχώς θα επιβιώσουν λίγοι. Για ακόμα μια φορά επαναλαμβάνω ότι είναι στο χέρι όλων μας να ανατρέψουμε την κατάσταση. Κυριότερο όπλο είναι η συλλογική συνείδηση και η ενότητα του κλάδου.

6.} Βεβαίως και υπάρχει μέλλον στη σύμπραξη. Αρκεί να αλλάξουμε νοοτροπία και παράλληλα με την ανάπτυξη της συλλογικότητας να υιοθετήσουμε και τον όρο της συνέργειας. Ίσως είναι μονόδρομος.

7.} Ονειρεύομαι μια κοινωνία αξιών και αρχών ώστε να αποτελεί εύφορο έδαφος για δημιουργικότητα και εξέλιξη. Βεβαίως, όλοι μαζί με συνεχή προ-

σπάθεια για πλήρη γνώση του αντικείμενου «ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ» για να προσφέρουμε στους ασθενείς πλήρη ενημέρωση ώστε έτσι να έχουμε τον σεβασμό και των αγάπη της κοινωνίας μας.

8.} Η καλύτερη επαγγελματική συμβουλή που έλαβα ποτέ είναι: Να συμπεριφερόμαι σε όλους όπως θα ήθελα οι άλλοι να συμπεριφέρονται στους γονείς μου.

9.} Γιατί η κοινωνία χρειάζεται φαρμακοποιούς. Η φαρμακευτική είναι μια πολυδιάστατη επιστήμη που γίνεται εργαλείο στα χέρια μας για να συνεισφέρουμε στην κοινωνία μας πολύπλευρα. Ταυτόχρονα λοιπόν, έχουμε μερίδιο ευθύνης στην εξέλιξη αυτού του τόπου. Και ο τόπος, μάς χρειάζεται περισσότερο από ποτέ!

10.} Δεν ξεχνώ τις προσθαφίρεσες που κάνω μήνες τώρα για να συμπληρώσω το ποσό των επιταγών που οφείλει το φαρμακείο μου στους προμηθευτές μου, δηλαδή την έλλειψη ρευστότητας.

Δεν ξεχνώ την μεθεπομένη μέρα της δημοσίευσης του Δελτίου Τιμών (4-5 φορές τον χρόνο στην εφημερίδα της κυβερνήσεως) όπου βλέπω να εξανεμίζεται το ελάχιστο κέρδος μας (μείωση τιμών και επομένως συρρίκνωση του υπάρχοντος, εξ ανάγκης του στοκ των φαρμάκων).

Δεν ξεχνώ και δεν θα ξεχάσω την ντροπή σαν άνθρωπος και σαν φαρμακοποιός με το πρόβλημα των ελλείψεων.

Σάρα Κόσοο

1.} Η ομορφιά του φαρμακείου, η εμπιστοσύνη που είχε και συνεχίζει να έχει ο Έλληνας στο φαρμακοποιό του, έκανε κάποιους να πιστέψουν πως από αυτό μπορούν να βγάλουν περισσότερα βγάζοντας εμάς από τη μέση. Κι όσοι αντέξουν την (κατα-)πίεση θα τους μεταμορφώσουν σε κάτι άλλο, πόνια στο δικό τους ταμπλό κάνοντάς τους υπαλλήλους στην ίδια τους την ιδιοκτησία. Κάθε μήνα ανησυχούμε αν μας πλήρωσαν ενώ κανονικά θα έπρεπε να ζητάμε και τόκο!

Από την άλλη όμως, είμαστε μεταξύ μας τόσο διασπασμένοι που ούτε να ζητήσουμε με σοβαρότητα το δικό μας δε μπορούμε. Γιατί οι Φ.Σ. δε συμφωνούν ποτέ συνολικά. Αναφέρομαι και στην αρχή και τη λήξη των κινητοποιήσεων... προσωπικό παράπονο το παραπάνω. Τι καταφέρνουμε άραγε όταν λέμε σε όλο τον κόσμο πόσο διασπασμένοι είμαστε ειδικά όταν όλα τα ΜΜΕ ασχολούνται μαζί μας;

2.} Για κάθε τι που συμβαίνει, υπέροχο ή άθλιο υπάρχουν αυτοί που το προκαλούν. Άλλοι σε μικρό και άλλοι σε μεγάλο βαθμό. Το θέμα είναι να αναλαμβάνει κανείς την ευθύνη για το ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ κάθε απόφασης και να έχει το σθένος να διορθώσει ή να διατηρήσει μια κατάσταση. Αρκεί λοιπόν, όσοι βούλονται για τους υπόλοιπους (βουλευτές-πρόεδροι -υπεύθυνοι... αυτοί με το αξίωμα «αποφασίζω για εσένα») να βούλονται σωστά και να αναλαμβάνουν στην πράξη να εκπροσωπήσουν το κοινό καλό!

3.} Ξέρω ότι είναι πολλά τα μέτρωπα που μας πολεμούν, όμως θα μπορού-

σαμε να δημιουργήσουμε μικρές ομάδες 2-3 ατόμων που θα ασχοληθούν με συγκεκριμένο θέμα η κάθε μία και θα ενημερώνουν για την πρόοδο της δουλειάς τους με θέμα π.χ.:

Χρωστούμενα από ταμεία
Συμπληρώματα διατροφής αποκλειστικά στα φαρμακεία (το ευρωπαϊκό δικαίωμα μας καλύπτει)

Εταιρίες και επιστροφές προϊόντων
Δερμοκαλλυντικά στα SuperMarket
Ποσοστό κέρδους μικρότερο και από ψιλικάτζίδικο ...και η λίστα μπορεί να συνεχίσει. Έχουμε τόση δύναμη αιτησπατάλαμε σε γκρίνια πολλές φορές ή κρυβόμαστε πίσω από το δάχτυλο μας λέγοντας:» τώρα μας απασχολούν άλλα, πιο σημαντικά».

4.} Είναι μια υπόθεση σίγουρα! Μία ακόμη παράμετρος που αλλάζει την εξέλιξη της καθημερινότητάς μας. Το πρόβλημα νομίζω ξεκινά από τη λάθος αντιμετώπιση που έχουν αυτοί που αποφασίζουν για το φαρμακείο. Το αντιμετωπίζουν ως εμπορικό καθαρά κατάστημα κι επομένως επιβάλλουν όρους αι κανόνες ελεύθερης αγοράς κι εμπορίου με ότι αυτό συνεπάγεται.

Δεν είναι δυνατόν να είμαι 30 ετών και να μην έχω χρόνο να με δει το σπίτι μου- φαντάσου να μου μπει η υποψία να κάνω ανά παιδί! Ας γελάσω δυνατά!! Μεγάλωσα κυριολεκτικά μέσα στο φαρμακείο -εγώ και τα 3 μου αδέρφια- στο πλαίσιο του παλαιού ωραρίου. Το αναγνωρίζω στη μητέρα μου... αλλά με ωράριο 8-11 θα άντεχε κανείς; Και ποιος λέει πως αυτό δε θα χειροτερέψει;

Πλέον όλοι παραδεχόμαστε πως εφ-

μερία και διανυκτέρευση είναι μόνο λειτουργικά και σωματικά έξοδα. Περιμέναμε την εφημερία του μήνα ώστε να συμπληρώσει άμεσα μετρητά στο ταμείο... τώρα;

Μοναδικό μας όπλο είναι να καταλάβουν όλοι (πελάτες-υπεύθυνοι κι εμείς οι ίδιοι πολλές φορές) πως το φαρμακείο προσφέρει κοινό εκτός από προϊόντα, υπηρεσίες υγείας και φροντίδα ασθενούς. Χρειάζεται τεράστια ψυχικά αποθέματα, ηρεμία και υπομονή ώστε να κάνουμε τη δουλειά μας σωστά. Αυτή τη δουλειά λοιπόν, εγώ την αγαπάω, μα δε νομίζω πως ένα ράκος μπορεί να αποδώσει. Κι ότι κάνω δε θέλω να είναι ούτε μέτριο, ούτε λάθος. (Σημείωση: Το φαρμακείο μας είναι σε κεντρικότατο δρόμο-αυτό για να προλάβω συνηθισμένα αρνητικά σχόλια)

5.} Στη γειτονιά μας, την υπέροχη Καλλιθέα, τα φαρμακεία δεν είναι και λίγα. Δυστυχώς, τα τελευταία χρόνια έχω δει αρκετά να κλείνουν και ακόμη περισσότερα να δυσκολεύονται. Αν πρέπει να υπολογίσω, θα έλεγα πως κατά 25% θα υπάρξει μείωση, είτε λόγω σύνταξης, είτε λόγω συστέγασης. Ας κάνουμε καλό κουμάντο και κουράγιο και βλέπουμε...

Όπλο μας εδώ έχουμε τη διαφορετικότητα μας σε σχέση με άλλα καταστήματα ώστε να κρατήσουμε τους πιστούς μας πελάτες.

6.} Ενδεχομένως ναι, αλλά το πλαίσιο στο οποίο θα γίνει όλο αυτό πράξη, θα πρέπει να ξεκαθαριστεί λίγο καλύτερα.

7.} Ένα εργασιακό περιβάλλον σταθερό, προστατευμένο που να σέβεται εμένα και τα χρόνια μου στις σπουδές μου. Αγάπη και εμπιστοσύνη από τους πελάτες μου. Αλληλοστήριξη και αλληλοβοήθεια από τους γείτονες φαρμακοποιούς γιατί όλοι μαζί φροντίζουμε την ίδια πόλη. Ευτυχώς, το τελευταίο δεν το ονειρεύομαι, το ζω και είμαι ευγνώμων.

8.} Χρόνια πριν από τη μητέρα μου ενώ αγχωνόμουν για διάφορα (παραγγελίες-πληρωμές-σχόλια πελατών...): «Κάθε πρωί που μπαίνεις στο φαρμακείο θα κάνεις το σταυρό σου και θα προσπαθείς να κάνεις τη δουλειά σου ΣΩΣΤΑ. Ας καθυστερήσεις σε ένα πελάτη, ας φύγει αυτός

που βιάζεται, εσύ θα κάνεις τη δουλειά σου όπως κρίνεις εσύ σωστά. Όταν δε γίνονται λάθη, κανείς δε θα σου πει τίποτα!»

9.} Ο πλέον σοβαρός λόγος είναι γιατί αγαπά αυτό που πρεσβεύει ο φαρμακοποιός: Βοήθεια, στήριξη και φροντίδα του συνανθρώπου του.

Ότι και να γίνει (οικονομικά-θεσμικά-πολιτικά) αυτό θα είναι ο φάρος του. Δυσκολίες υπάρχουν σε όλα τα επαγγέλματα όπως και σε κάθε τι στη ζωή μας, δεν αξίζει όμως σε καμία περίπτωση να θυσιάσει κάποιος τα όνειρά του. Αυτό θα ήταν ντροπή! Άλλωστε, ο στόχος μας είναι να κάνουμε αυτό τον κόσμο λίγο καλύτερο από ότι τον βρήκαμε!

10.} Τα καλύτερα! Θα θυμάμαι τα πρώτα μου χρόνια στο χώρο, πόσο δύσκολο είναι να κρατάς μαγαζί-σταθμό υγείας ενώ όλα είναι εναντίον σου και ελπίζω να χαμογελάω που θα είναι τα πράγματα λίγο πιο προστατευμένα και σοβαρά. Άλλωστε η ελπίδα και το χαμόγελο δε σβήνουν ποτέ, ειδικά όταν κοιτάς προς το μέλλον! Πέραν του αστειού, από τα μελανά στοιχεία της περιόδου που διανύουμε θα θυμάμαι με πίκρα την πίκρα στα πρόσωπα των ανθρώπων της γειτονιάς μου. Των ανθρώπων που καθημερινά και με όλη σου τη δύναμη στηρίζεις και που μερικές φορές -άθελά τους- γίνονται επιθετικοί και ίσως προβλητικοί χωρίς λόγο.

Γεωργία Καφίρη

1.} Η πολιτική του κράτους που στοχεύει αποκλειστικά και μόνο στη μείωση της φαρμακευτικής δαπάνης, χωρίς να υπολογίζει το ανθρωπιστικό κόστος και οι πιέσεις που ασκούνται από φαρμακευτικές και μη εταιρίες. Οδηγηθήκαμε όμως στο σημείο αυτό και λόγω την δικής μας έλλειψης ενότιπας και κοινού αγώνα. Κυριάρχησε το ατομικό συμφέρον που χώρισε τα φαρμακεία σε κατηγορίες: το φαρμακείο με τους μεγάλους τζίρους, με τους μικρούς τζίρους, της γειτονιάς ή των εμπορικών περιοχών. Αυτό είναι κάτι που δεν πιστεύω ότι θα αλλάξει.

2.} Όλοι έχουμε το μερίδιο ευθύνης μας: ο κάθε ένας από εμάς που κοντόφθαλμα κοιτά το προσωπικό του συμφέρον, η ηγεσία του κλάδου που αντιμετωπισε όλα τα θέματα ερασιτεχνικά, χωρίς στρατηγική, χωρίς πλάνο και διορατικό-

τητα. Και φυσικά η πολιτική της κρίσης που πάνω από όλα βάζει τα ελλείμματα και τις περικοπές.

3.} Η ηγεσία του κλάδου να έχει ξεκάθαρους, μακροπρόθεσμους στόχους και πολιτική. Ο καθένας από εμάς να κάνει το καλύτερο που μπορεί, στο μερίδιο που του αναλογεί. Πιο συγκεκριμένα: συνεχής εκπαίδευση και ενημέρωση (τόσο στο επιστημονικό όσο και στο επιχειρηματικό κομμάτι της δουλειάς), εκσυγχρονισμός, φαρμακευτική φροντίδα και κυρίως συνεργασία.

4.} Το ωράριο είναι ένα θέμα που θεωρώ ότι το αντιμετωπίσαμε λάθος από την αρχή. Σε μία κοινωνία που έχουν αλλάξει σχεδόν τα πάντα, οι δομές, οι συνθήκες, οι συνθήκες είναι ανόητο να θεωρούμε ότι έχουμε το προνόμιο να μείνουμε ίδιοι. Όταν πλέον ζητείται από

τους συνανθρώπους μας, από τους συγγενείς, τους φίλους, τους πελάτες μας να δουλεύουν Κυριακές, να δουλεύουν υπερωρίες χωρίς να τις πληρώνονται, δεν είναι δυνατόν να σκεφτόμαστε ότι δουλεύοντας λίγες ώρες το Σάββατο θα χάσουμε την ποιότητα στη ζωή μας. Επιπλέον, νομίζω ότι πέρα από άτομα πρέπει να αρχίσουμε να σκεφτόμαστε και σαν επιχειρηματίες. Πρέπει επιτέλους να καταλάβουμε ότι «εχθρός» δεν είναι το γειτονικό φαρμακείο αλλά τα υπόλοιπα κανάλια διανομής των μη αποκλειστικών πια προϊόντων μας. Πρέπει λοιπόν να επανεξετάσουμε το θέμα νηφάλια και με διάθεση για αμοιβαίες υποχωρήσεις.

5.} Θεωρώ ότι στα επόμενα χρόνια θα μειωθεί ο αριθμός των φαρμακείων αλλά όχι απαραίτητα και ο αριθμός των φαρμακοποιών που θα δουλεύει

σε αυτά. Είναι επιβεβλημένο να προκύψουν συστεγασίες φαρμακείων και συνεργασίες.

6.} Η ανάγκη για συνεργασίες και συστεγασίες είναι επιτακτική. Η συνένωση γνώσεων, δεξιοτήτων και κεφαλαίων μπορεί να οδηγήσει σε αρτιότερες μονάδες με σαφώς καλύτερα προσφερόμενες υπηρεσίες και αποτελεσματικότητα. Οι συνεργασίες μας αφορούν όλους, όχι μόνο τους αδύναμους. Πρέπει μάλιστα να γίνουν όσο τα φαρμακεία διατηρούν τη ζωτικότητα τους για

να γίνουν με ευνοϊκούς όρους. Όταν δεν θα υπάρχει άλλη επιλογή ίσως να είναι πλέον αργά.

7.} Να συνεχίσω να εξασκώ το επάγγελμα μας, μαθαίνοντας και ανακαλύπτοντας συνεχώς καινούρια πράγματα.

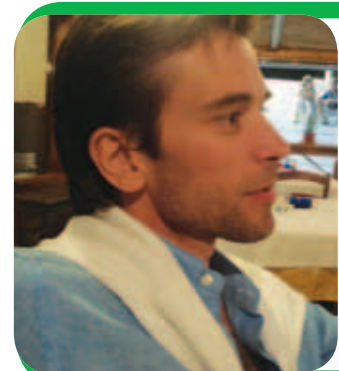
8.} Κάνε εκείνη τη δουλειά, κατά τη διάρκεια της οποίας δεν θα κοιτάζεις ποτέ το ρολόι.

9.} Είμαι της άποψης ότι η Πανεπιστημιακή μόρφωση δεν θα έπρεπε

να είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την επαγγελματική αποκατάσταση. Σπουδάζουμε το αντικείμενο που μας ενδιαφέρει και μας συναρπάζει. Αν αυτό το συνδυάσουμε και με το επάγγελμά μας τότε είμαστε τυχεροί. Θα έλεγα λοιπόν, όποιος αγαπάει αυτήν την επιστήμη, να τη σπουδάσει. Από αυτήν την αγάπη για τη γνώση και με τις δυνατότητες που προσφέρει θα προκύψει και η επαγγελματική αποκατάσταση, κοινώς αν το θέλει πολύ «το σύμπαν θα συνωμοτήσει...»

10.} Το πώς άλλαξε τους ανθρώπους. Σε άλλους έβγαλε απροσδόκητα το καλύτερο από μέσα τους: τη φιλανθρωπία, τη συμπόνια, τη συνεργασία, τόλη και δύναμη. Σε άλλους δυστυχώς ανέδειξε το χειρότερο: το φασισμό, ένα απέραντο άλλοθι για την απραξία ή την κακομεταχείριση και το μίσος προς όποιον έχει το στιγίποτε λίγο παραπάνω: μυαλό, μόρφωση, θέση, χρήματα ή απλά τύχη.

Η ανάγκη για συνεργασίες και συστεγασίες είναι επιτακτική. Η συνένωση γνώσεων, δεξιοτήτων και κεφαλαίων μπορεί να οδηγήσει σε αρτιότερες μονάδες με σαφώς καλύτερα προσφερόμενες υπηρεσίες και αποτελεσματικότητα. Οι συνεργασίες μας αφορούν όλους, όχι μόνο τους αδύναμους.

Χρήστος Φραντζίδης

1.} Ακούμε και δεχόμαστε πολλά ερεθίσματα, γνώμες, απόψεις, τις οποίες αντιμετωπίζουμε ακόμη και σήμερα σαν να ζούμε μέσα σε μια γυάλα, ανήμποροι να αντιδράσουμε, δεχόμενοι μοιρολατρικά σχεδόν την οποιαδήποτε εξέλιξη. Κι όμως, βασική ευθύνη της κατάστασης που βιώνουμε είμαστε κι εμείς οι ίδιοι. Δε σεβαστήκαμε πολλές φορές το επάγγελμά μας, γιατί να μας σεβαστούν οι άλλοι;

2.} Εξαιρουμένης της πολιτικής αναληψίας και των διαφόρων ισχυρών κεφαλαίων με συμφέροντα στην τερά-

στια πίτα που λέγεται φάρμακο, ιθύνοντες είναι τα συλλογικά μας όργανα, υπεύθυνα για την έλλειψη καθοδήγησης του κλάδου σε στεγανά σημεία. Μιας και για πολλά χρόνια, ίσως και τώρα, λειτουργούσαν με πολιτικά και κομματικά κριτήρια. Επέτρεψαν την απαξίωση της επιστημονικότητας του φαρμακοποιού, ως λειτουργό υγείας, την εισχώρηση στη συνείδηση του κόσμου αλλά κυρίως των επικίνδυνων άσχετων που δρουν μέσα στο χώρο του φαρμάκου, πως το ΦΑΡΜΑΚΟ είναι εμπόρευμα και όχι περιθαλψη... πρωτοβάθμια περίθαλψη!

3.} Τρεις λέξεις μόνο...συλλογικότητα, δικτύωση, εσωτερική υπαλληλοποίηση, έτσι, για να καθούν τα φαρμακεία πολλαπλών ταχυτήτων.

4.} Όχι! Τα πάντα εξαρτώνται όπως προ-είπα από τη συλλογικότητα. Αν οι διευρυμένοι πιστεύουν πως ισχύει ο νόμος «ο θάνατός σου η ζωή μου» και «το μεγάλο ψάρι τρώει το μικρό», τότε νομίζω πως θα αισθανθούν πολύ άσχημα και σύντομα, γιατί και τα πιράνας μικρά ψάρια είναι αλλά σαν κοπάδια-ομάδες, ανίκητα.

5.} Θα ήθελα όλα. Όταν πέρυσι τέτοιο καιρό βρισκόμασταν σε πλήρη κινητοποίηση, μιλώντας με φίλους γιατρούς άκουγα να λένε, «μπράβο, αγωνιστείτε τουλάχιστον εσείς μπας και σωθεί τίποτα... είστε ο βασικός κυματοθραύστης.» Ήμασταν 11.000 φαρμακεία και μας βλέπανε σαν τείχος. Ένα τείχος με 11.000 πέτρες... για να μείνει λοιπόν συμπαγές πρέπει να μείνουν στη θέση τους όλες.

6.} Είναι το μόνο μέλλον.

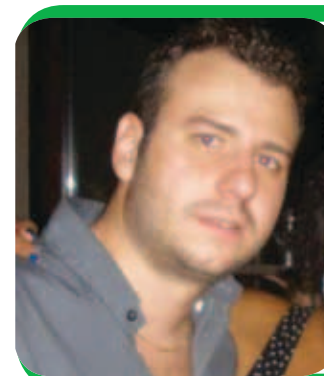
7.} Είμαι 40 χρονών. Ανήκω στη γενιά που έχει «καεί»! Είμαι όμως αισιόδοξος, είμαι Έλληνας που δεν έχω μάθει να σκύβω το κεφάλι και είμαι και γονιός. Ονειρεύομαι λοιπόν να κάνω παραπάνω από τα πάντα για να έχει το παιδί μου, τα παιδιά μας το μέλλον που πρέπει.

8.} «Η ισχύς εν τη ενώσει», αν και

υπήρξαν φορές που υπήρξε η χειρότερη. Είναι όμως αυτή που συνεχίζει να μου δίνει ελπίδα.

9.} Στην Ελλάδα του σήμερα δε μπορώ να βρω ούτε ένα λόγο.

10.} Την κοροϊδία, την απαξίωση, την υποκρισία... τα βλαστάρια που στο σχολείο απέναντι από το φαρμακείο μου λιποθυμούσαν από την πείνα.

Σταύρος Κάλπας

*Ο Σταύρος απάντησε στις ερωτήσεις με ένα ενιαίο κείμενο.

Κατ' αρχήν θα πρέπει να έχουμε τη διακριτική ευχέρεια να κατανοήσουμε ότι η οικονομική κατάσταση του φαρμακευτικού επαγγέλματος δεν είναι αυτή που θέλουμε συχνά να παρουσιάζουμε στους εαυτούς μας, αλλά ούτε κ αυτή που πιστεύει η κοινωνία. Αν συγκριθούμε με άλλους πτυχιούχους ελεύθερους επαγγελματίες είμαστε κατά μέσο όρο σε καλύτερη οικονομική κατάσταση και σε αυτό συνέβαλε έντονα το μέχρι πρότινος προστατευόμενο του επάγγελματός μας. Ο μέσος φαρμακοποιός έχει τη δυνατότητα να εισπράττει ένα καθόλου ευτελές για την εποχή ποσό κ είναι σε θέση να εξασφαλίσει μια αξιοπρεπή διαβίωση.

Δυστυχώς όμως η οικονομική κατάσταση των περισσότερων συμπολιτών μας, καθώς κυρίως και η δεδομένη κρατική ασυνέπεια συρρίκνωσαν αρκετά την προηγούμενη οικονομική ευμάρεια και έχουμε σαν αποτέλεσμα να βλέπουμε φαρμακοποιούς που ενώ σε ένα θεωρητικό επίπεδο έχουν μία κάποια οικονομική άνεση, στο επίπεδο της αντικειμενικής πραγματικότητας αδυνατούν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους,

Η δεδομένη ασυνέπεια του ΕΟΠΥΥ ανάγκασε αρκετά φαρμακεία να θεωρούν τη συνταγή «λευκή επιταγή» την οποία είναι εξεβιασμένα αλλά και συνάμα απρόθυμα να εκτελέσουν. Ακόμη η εν γένει οικονομική συστολή συμπίεσε αρκετά τους τζίρους στις ελεύθερες πωλήσεις καλλυντικών σκευασμάτων και προϊόντων μη απολύτως απαραίτητων, τα οποία μέχρι πρότινος αγόραζαν οι συμπολίτες μας με μια χαλαρή διάθεση (έως και ελαφρότητα). Φυσικά εμείς οι ίδιοι δεν ήμασταν αμέτοχοι στη διαμόρφωση του αρνητικού αυτού προσήμου.

Όσον αφορά στο κομμάτι των ασφαλιστικών ταμείων ο φαρμακευτικός κλάδος παρά τις έντονες προσπάθειες βρέθηκε ουσιαστικά κατακερματισμένος με αποτέλεσμα να μη μπορέσει να αντιδράσει δυναμικά παρά μόνον με κάποιες απεργιακές κινητοποιήσεις, οι οποίες μάλιστα συνοδεύτηκαν με ένα σωρό εξηρητησίες προς τους ασθενείς μας (γεγονός το οποίο μπορεί να μας κατέστησε ως ένα βαθμό συμπαθείς, αλλά ταυτόχρονα και αναξιόπιστους ως προς

τη βασιμότητα των επιχειρημάτων μας). Μπορούμε βέβαια να θεωρήσουμε ότι ο χρόνος πληρωμής δεν συνδεόταν άμεσα με το συντονισμό, το χρόνο και το πάθος των δικών μας διεκδικήσεων μιας και «ουκ αν λάβεις παρά του μη έχοντος».

Βέβαια από την άλλη, κατά τη διάρκεια των κινητοποιήσεων ο Έλληνας φαρμακοποιός έδειξε περισσή υπομονή και συμπόνια προς τους ασθενείς, μιας και ο μέσος ασθενής καταξυηρητήθηκε από το φαρμακοποιό του. Αξίζει να σταθούμε λίγο στο σημείο αυτό κ συγκεκριμένα στο θέμα «εξηρητηση». Μπορούμε νομίζω όλοι να αντιληφθούμε ότι στα μάτια του μέσου συνταξιούχου ο φαρμακοποιός δεν είναι ένας επιστήμονας, ούτε καν επιχειρηματίας, αλλά ένα πολυτελές μέσο εξηρητησης. Ναι, σαν αυτά τα θλιβερά αναπηρικά καροτσάκια που βλέπουμε φρεσκογουαλισμένα στις βιτρίνες των ορθοπεδικών καταστημάτων με μοναδικό τους ρόλο να εξηρητητούν τους ανήμπορους πλέον χρήστες τους. Τείνουμε να θεωρηθούμε υποκείμενα προς χρήση. Ο ρόλος μας είναι

Μπροστά στη διάσπαση της δημόσιας ασφάλισης, στην αποσάθρωση του συστήματος υγείας, στον εξοντωτικό ρόλο που ανέλαβε εναντίον μας το κράτος, τις παράλογες απαιτήσεις των ασθενών, εμείς ήμασταν απλά εξυπηρετικοί. Υπήρχαν μάλιστα στιγμές που ήμασταν υπέρ-εξυπηρετικοί. Η αλήθεια είναι ότι για κάποιους παππούδες είμαστε οι καθημερινοί τους ευεργέτες, οι καθημερινοί μικροί τους ήρωες. Και για κάποιους πιο εγκάρδιους ίσως και υπέρ-ήρωες.

αναλώσιμος κύριοι συνάδελφοι. Ο ρόλος μας είναι να αποτελούμε το όχημα που θα μεταφέρει τον ασθενή από την επίτευξη της γνώσης(δια) στο όνειρο της πανάκειας (ναι αυτοί οι περιέργοι επιστήμονες που ξέρουν να κατασκευάζουν λύσεις). Αλλά γιατί να μην είναι αναλώσιμος ένας οδηγός οχήματος ονειρών; Δίπλωμα οδήγησης άλλωστε μπορεί να βγάλει ο καθένας στις μέρες μας...

Κρυμμένοι λοιπόν πίσω από το ανθρώπινο μας προσωπίο και με μέχρι πρότινος γεμάτο πορτοφόλι, ονειρευτήκαμε μια φιλήσυχη και αδιάφορη επαγγελματική ζωή. Ονειρευτήκαμε πολύ, τόσο πολύ που ξεχάσαμε να ζήσουμε. Ξεχάσαμε να βγάλουμε τη ποδιά, ξεχάσαμε να βγούμε μπροστά από τον πάγκο, ξεχάσαμε να κάνουμε διακοπές, ξεχάσαμε να διεκδικήσουμε τη ζωή και το επάγγελμά μας. Ξεχάσαμε όλα όσα φοβόμασταν να θυμηθούμε. Τόσα χρόνια ο κλάδος όντας σε χειμερία νάρκη άρχισε να πιστεύει ότι ο επαγγελματικός του ρόλος είναι να ανεβοκατεβάζει χρωματιστά κουτάκια από τα ράφια και να εξυπηρετεί τους ασθενείς. Ξεχάσαμε την επαγγελματική μας αξιοπρέπεια. Μπροστά στο φόβο του ανταγωνισμού γίναμε υποτακτικοί σκευασματοπώλες που συρρίκνωσαν το επαγγελματικό τους πεδίο. Θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς ότι ο διαλεκτικός πλουραλισμός ενός ατόμου εκφράζει και το σύνθετο της σκέψης και της κουλτούρας του. Και εμείς τα τελευταία χρόνια έχουμε απομείνει με δύο

μόνο λέξεις: το «ναι» και το «μάλιστα». Με περισσή συμπάθεια και μέχρι πρότινος γεμάτο πορτοφόλι ποτέ δεν είχαμε διεκδικήσει την επιλογή σκευάσματος, τη συμμετοχική τροποποίηση της συνταγογραφίας (ούτε καν την πιθανή εφαρμοσμένη γνώση που θα μπορούσε να αποτελέσει τη γραμμή εκκίνησης της άνω) , δεν ενδιαφερθήκαμε για συνεταιριστική παραγωγή φαρμακευτικών σκευασμάτων και αρκεστήκαμε στην πρακτική της κατά τα άλλα δοτικής εμπορίας φαρμάκων.

Ξεχάσαμε τόσο πολύ το ρόλο μας που όταν καλούμαστε να τον επιτελέσουμε εκφράζουμε κάποιες φορές την άγνοια ή ακόμα και την αποστροφή (αναλογιστείτε την έκφραση σας όταν σας φτάνει δύσκολο γαλνικό). Απέναντι στο μοντέλο που μας προτάθηκε δεν αντισταθήκαμε επαρκώς. Απεναντίας, το καλώς ορίσαμε αβίαστα.

Μπροστά στη διάσπαση της δημόσιας ασφάλισης, στην αποσάθρωση του συστήματος υγείας, στον εξοντωτικό ρόλο που ανέλαβε εναντίον μας το κράτος, τις παράλογες απαιτήσεις των ασθενών, εμείς ήμασταν απλά εξυπηρετικοί. Υπήρχαν μάλιστα στιγμές που ήμασταν υπέρ-εξυπηρετικοί. Η αλήθεια είναι ότι για κάποιους παππούδες είμαστε οι καθημερινοί τους ευεργέτες, οι καθημερινοί μικροί τους ήρωες. Και για κάποιους πιο εγκάρδιους ίσως και υπέρ-ήρωες. Όσο και αν ένα τέτοιο συναίσθημα μας γεμίζει με χαρά και αγαλλί-

αση δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι τέτοιες φιγούρες ταιριάζουν πιο πολύ στα κόμικς. Στη real life πάντως, δεν καταφέραμε να διαμορφώσουμε ένα πλαίσιο αλληλοστήριξης και αφήνουμε ακόμα και τώρα ένα ασυνεπές κράτος να κάνει παιχνίδια στις πλάτες του φαρμακοποιού. Δεν προσπαίσαμε τα συμφέροντα μας απέναντι στην επίθεση των εταιριών. Απεναντίας, προσπαθήσαμε να συνεργαστούμε μαζί τους αντί να συνεργαστούμε μεταξύ μας (σκεφτείτε μόνον πόσοι συνάδελφοι κάνουν τεράστιες παραγγελίες προκειμένου να παρέχουν μια δόλου ευκαταφρόνητη έκπτωση στη μανταμίτσα, που πιστεύει ότι βάζοντας κρέμα στα μούτρα της μπορεί να δείχνει πιο μικρή κι από την ίδια της την κόρη. Αναλογιστείτε όμως και πόσοι συνάδελφοι είναι αυτοί που χάνουν την εν λόγω πελάτισσα). Οι εταιρίες πλουτίζουν και τα φαρμακεία συρρικνώνονται. Το ξένο κεφάλαιο αναπτύσσεται (και μαζί του και κάποιοι αετονύχηδες συνάδελφοι) την ώρα που οι συνεταιρισμοί μας παρακάμπτονται από δική μας βλακεία. Οι πελάτες βέβαια απολαμβάνουν πιο οικονομικά τα προϊόντα, αφού οι φαρμακοποιοί ανταγωνίζονται μεταξύ τους ποιος θα καταφέρει να συμπιέσει περισσότερο το κέρδος του. Δε θα αναφερθώ καθόλου σε πιθανό ανταγωνισμό σε επίπεδο συνταγής ...δε θα λερώσω τη διαύγεια της συλλογιστικής μου... Όπως δε θα αναφερθώ στη κρίση, τις οικονομικές συγκυρίες, τον εύκολο στόχο του επαγγέλματος μας, αλλά ούτε θα καταλογίσω τις γνωστές ευθύνες σε κράτος και μεγάλες εταιρίες. Αυτοί ήταν άλλωστε πάντα απέναντι μας. Εμείς όμως, γιατί δεν είμαστε ενωμένοι απέναντι τους;

Οφείλουμε συνεπώς να αλλάξουμε την οπτική γωνία από την οποία βλέπουμε εμείς οι ίδιοι τους εαυτούς μας και τον ρόλο μας μέσα στην κοινωνία. Θα πρέπει να διεκδικήσουμε διεύρυνση των επαγγελματικών μας δικαιωμάτων και ταυτόχρονα να αποτινάξουμε ότι στερεί την επαγγελματική μας απεύθυνση στην κοινωνία. Να ξεφύγουμε από τη μονοδιάστατη μεταφορά κουτιών, να αποδεσμευτούμε από την αισχρότητα της γρα-

Ειδική αγωγή για το ψωριασικό δέρμα (πρόσωπο - σώμα)

- Απομάκρυνση ψωριασικών φολιδών
- Αντιμυκητιασική δράση
- Έλεγχος νευρογενούς φλεγμονής

PS.T. Cleanser
Καθαρισμός - Απολέπιση
Βήμα 1
200ml

PS.T. Keratolytic Cream
Κερατόλυση - Ενυδάτωση
Βήμα 2
200ml

PS.T. Cell Balance Cream
Αντιμυκητιασική - Αντιφλεγμονώδης δράση
Βήμα 3
75ml

PS.T. Second Skin Cream
Επαναδόμηση - Προστασία
Βήμα 4
50ml

- Βιομιμητική δράση φαρμακευτικών μορίων
- Μονοθεραπεία ή συνεργικά με φαρμακευτικές αγωγές
- Επί φάσεων έξαρσης και ύφεσης

Ξεχάσαμε τόσο πολύ το ρόλο μας που όταν καλούμαστε να τον επιτελέσουμε εκφράζουμε κάποιες φορές την άγνοια ή ακόμα και την αποστροφή (αναλογιστείτε την έκφρασή σας όταν σας φτάνει δύσκολο γαλινικό). Απέναντι στο μοντέλο που μας προτάθηκε δεν αντισταθήκαμε επαρκώς. Απεναντίας, το καλώς ορίσαμε αβίαστα.

φειοκρατίας που μας έχει επιφορτωθεί, να είμαστε αδιαπραγμάτευτοι με ασθενείς και άλλες επαγγελματικές ομάδες αναφορικά με την αποκλειστική άσκηση του επαγγέλματος, αλλά και του επισημοπισμού μας, από εμάς τους ίδιους. Ήρθε η ώρα να διεκδικήσουμε το μοναδικό μας ρόλο στην κοινωνία. Θα χρησιμοποιήσω ως αφετηρία μόνον της σκέψης μου ένα απλό παράδειγμα: Μετά τις πρόσφατες εξελίξεις στο θέμα της δραστηρικής καλείται ο φαρμακοποιός να παίξει έναν ρόλο τον οποίο ομολογουμένως δεν είναι έτοιμος. Θα πρέπει να παραδεχτούμε δυστυχώς ότι αυτή τη στιγμή στη χώρα δεν υπάρχει κανένας επιστημονικός κλάδος που να είναι σε θέση να επιλέξει ποιο από τα ομοιοδραστικά σκευάσματα είναι το πλέον κατάλληλο για έναν συγκεκριμένο ασθενή. Ο μεν ιατρικός κλάδος ο οποίος σιγά-σιγά αποφορτίζεται από αυτή την επιλογή δεν έχει τα εχέγγυα της γνώσης (απολύτως φυσιολογικό και καθόλου κατακριτέο για έναν κλάδο που δεν είναι το αντικείμενό του), ο δε φαρμακευτικός κλάδος δεν έχει ούτε την απαραίτητη βάση δεδομένων (κρατική υποχρέωση) αλλά ούτε και την οικειότητα με τέτοιου τύπου ενασχόληση.

Σε αυτό το σημείο αυτό που θα πρέπει να καταστήσουμε σαφές είναι ότι ο φαρμακοποιός είναι ο μόνος επιστήμονας που έχει εν δυνάμει την ικανότητα να εξατομικεύει τη θεραπεία του ασθενή. Δυστυχώς ή ευτυχώς συνάδελφοι αυτός ο ρόλος είναι δικός μας. Δεν είναι ρόλος ούτε του γιατρού, ούτε του υδραυλικού, ούτε του διατροφολόγου, ούτε του περιπερά της γειτονιάς μας. Με δημιουργία data base ομοιοδρα-

στικών σκευασμάτων ο φαρμακοποιός οφείλει να είναι σε θέση να επιλέξει και να διαμορφώσει τον πλέον κατάλληλο συνδυασμό σκευασμάτων βάσει των ιδιαίτεροτήτων του κάθε ασθενή, των διατροφικών συνθηκών, τις πιθανές ευαισθησίες του, τη χρήση άλλων ουσιών και φαρμάκων, τον τρόπο ζωής εν γένει καθώς και όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά που κάνουν τον κάθε ασθενή ξεχωριστό. Η εξατομίκευση της θεραπείας βέβαια δεν έχει να κάνει μόνον με την απλή επιλογή σκευάσματος, αλλά με ένα μοντέλο φαρμακοθεραπευτικής μελέτης. Κάτι τέτοιο σε πολλές περιπτώσεις, όπως αυτή του κλινικού φαρμακοποιού, περιλαμβάνει τη συμμετοχική τροποποίηση της συνταγογραφίας βάσει φαρμακοδυναμικών και φαρμακοκινητικών αλληλεπιδράσεων μεταξύ των φαρμάκων που λαμβάνει ένας ασθενής, καθώς και βάσει των προαναφερθέντων ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του.

Παράδειγμα προς μίμηση αποτελούν οι τελευταίες εξελίξεις στον Καναδά, που συνηγορούν έντονα υπέρ της εφαρμογής των προαναφερθέντων. Μπορεί να σκεφτούν κάποιοι συνάδελφοι ότι με την επί του πρακτέου εφαρμογή της δραστηρικής ο τζίρος μας θα πέσει. Σαφώς και θα πέσει. Αλλά αφενός μεν η υπερσυνταγογράφηση δεν αποτελεί σημείο με θετικό πρόσημο για μια κοινωνία, αφ' εταίρου ένας κλάδος που επιβιώνει μέσω εξαρτημένης απεύθυνσης δε θα μπορέσει ποτέ να αποκτήσει ουσιαστικό ρόλο. Θα είναι ολόενα και πιο ανάλωσιμος χωρίς να μπορεί ο πτυχιούχος φαρμακοποιός να προσφέρει μοναδικές υπηρεσίες. Στόχος μας είναι να αποκτή-

σει ο έλληνας φαρμακοποιός την ικανότητα να προσφέρει υπηρεσίες κατ' αποκλειστικότητα, παρέχοντας στον έλληνα ασθενή τη δυνατότητα αναβάθμισης των παροχών υγείας που απολαμβάνει. Οφείλουμε να είμαστε δίπλα στον ασθενή με ρόλο συμβουλευτικό παρέχοντας του τη γνώση σε οτιδήποτε αφορά τη χρήση και τον προσδιορισμό της θεραπείας του. Το κενό ανάμεσα στη στείρα συνταγογράφηση του τώρα και την εξατομικευμένη συμβουλευτική θεραπεία του αύριο είναι μεγάλο. Αν δεν το καλύψει ο Έλληνας φαρμακοποιός ως οφείλει, θα βρεθούν αρκετοί καλοθελητές για να το καλύψουν.

Αν μπορούσαμε να ρίξουμε μια σύντομη ματιά στο μέλλον θα δούμε ότι η κοινωνία μας για να προχωρήσει μπροστά θέλει περισσότερη γνώση, πιο εξειδικευμένη, συναγωνιστική και συγκρίσιμη. Ως επιστήμονες υγείας μπορούμε όχι μόνο να παρέχουμε στην κοινωνία τη δυνατότητα επιλογής σκευάσματος, αλλά και να δημιουργήσουμε συνθήκες βάσει των οποίων να παρέχεται η δημιουργία μελέτης από τον φαρμακοποιό που θα ανταποκρίνεται σε πιθανή συνδυαστική θεραπεία. Μια θεραπεία ξεχωριστή και μοναδική που θα ταιριάζει στο φαρμακοθεραπευτικό προφίλ του ασθενή. Κάπου εδώ ίσως να βρίσκεται η μελλοντική μοναδικότητα του ρόλου μας. Δεν είναι μόνο η εξεύρεση της χαμένης μου ταυτότητας, δεν είναι μόνο η ανακάλυψη ενός διαύλου επιβίωσης, δεν έχει να κάνει μόνο με τις οικονομικές μας απολαβές, αλλά αφορά κυρίως την επαγγελματική μας αξιοπρέπεια η οποία μέσα από άλλους δρόμους θα μπορεί να εξασφαλίσει το ρόλο που μπορεί και οφείλει να επιτελέσει ο έλληνας φαρμακοποιός απέναντι σε ασθενείς και κοινωνία. Είναι χρέος μας να γνωρίσουμε, να δοκιμάσουμε και να διεκδικήσουμε εμείς τη γνώση του μέλλοντος, την οποία μπορούμε βέβαια να μεταλαμπαδεύσουμε σε επαγγελματικό επίπεδο. Οφείλουμε να διεκδικήσουμε ενεργό ρόλο στη θεραπευτική προσέγγιση του μέλλοντος ώστε ο έλληνας ασθενής να απολαμβάνει υγειονομικές και θεραπευτικές υπηρεσίες υψηλού επιπέδου.

LIPITOR

**feldene®
Gel**

EFEXOR® XR

NORVASC

Ponstan®

Zoloft®

Pfizer

Established Products

**Καθιερωμένα προϊόντα
σε προσιτή τιμή!**

**ACCUPRON®
ACCURETIC®**

NEURONTIN®

DALACIN C®

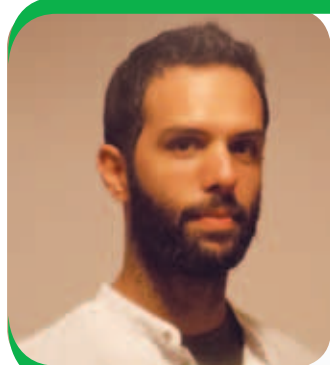
Zithromax®

Xanax®

Relpax™

Xalatan®

Xalacom®

Κωνσταντίνος Θεοχάρης

1.} Ο φαρμακευτικός κλάδος, δυστυχώς, δεν μπόρεσε να αποτελέσει εξαίρεση από τη γενική συνολική εικόνα που έδειξε η κοινωνία τις τελευταίες δεκαετίες που πέρασαν. Ο καθένας μας, στο μερίδιό του του αναλογεί, έχει ευθύνη και συμμετοχή τόσο στην παρακμή του κλάδου, όσο και της κοινωνίας. Το πρόβλημα είναι πολυσύνθετο και αφορά πολλούς τομείς. Ξεκινά από το Πανεπιστήμιο, το οποίο θα έπρεπε να έχει εκσυγχρονίσει και προσαρμόσει το πρόγραμμα σπουδών αλλά και τον τρόπο διδασκαλίας του στις σύγχρονες απαιτήσεις, συνεχίζεται στον επαγγελματικό τομέα, όπου ο καθένας είχε βουλευτεί στη νοοτροπία του μεταπράτη, είχε κλειστεί στο καβούκι του και αδιαφορούσε για τα γεγονότα που λάμβαναν χώρα δίπλα του, αρκεί να ήταν σε θέση να απολαμβάνει το «παντεσπάνι» του, περιορίζοντας το ρόλο του φαρμακοποιού και στηριζόμενος στην υπηρεσία του «δανεικού» φαρμάκου. Έλειψε κάθε είδους πρωτοβουλία για εξέλιξη, προσωπική και ομαδική, συνεργασία, επένδυση και ακόμα περισσότερο θωράκιση του κλάδου, από τον καθένα ξεχωριστά, μιας και όλοι περίμεναν από τους διπλανούς να ασχοληθούν με τα θέματα του κλάδου. Αφέθηκαν άνθρωποι, να ρίχνουν φάρμακα στα πηγάδια (μεμονομένο και ακραίο περιστατικό, αλλά σίγουρα θα υπήρξαν και μικρότερης κλίμακας ή διαφορετικής μορφής «σκάνδαλα») αρκεί που έβγαине το «παντεσπάνι». Χωρίς να μου αρέσουν οι γενικεύσεις, γιατί σίγουρα υπήρξαν και πολλές φωτεινές εξαίρεσεις, η σύνοψη όλων των ανωτέρω θα μπορούσε να

είναι οι παρακάτω δύο λέξεις: ΕΛΛΕΙΨΗ ΟΡΑΜΑΤΟΣ.

2.} Η διασημότερη συνήθεια, όταν τα πράγματα δεν πάνε καλά, είναι η επίρρηση ευθυνών στους υπολοίπους. Θα πρότεινα, ο καθένας μας να αναζητήσει ευθύνες και αδυναμίες στον ίδιο του τον εαυτό, κάνοντας μια ενδοσκόπηση και ανασκόπηση στο παρελθόν και στη συνέχεια να απαιτήσει έναν ειλικρινή και κόσμιο διάλογο με προτάσεις, με νέες ιδέες που θα προέρχονται από όλους και θα αφορούν όλους. Έναν διάλογο που θα ξεκινήσει από μικρές ομάδες, χωρίς την επικάλυψη του κακώς εννοούμενου συνδικαλισμού, προσαρμοσμένου στην σημερινή πραγματικότητα και στις σύγχρονες συνθήκες. Ένας διάλογος που θα καταλήξει σε σύνθεση και νοτόμων πρακτικών και όχι σε αίθουσες γεμάτες οργισμένους αδαείς που ουρλιάζουν, προπηλακίζουν και σε στυλ γηπέδου συνδικαλίζονται, περιμένοντας από κάποιον να πει την εξυπνότερη ατάκα και να «πουλήσει» την περισσότερη μαγκιά. Για να πραγματοποιηθεί, όμως, κάτι τέτοιο είναι απαραίτητη η ενδοσκόπηση και η αποτίναξη κάθε στερεοτύπου και δεδομένου που ίσχυε μέχρι σήμερα. Και για να συνδέσω με τα προηγούμενα, για να είναι επιτυχημένη η ενδοσκόπηση και κατέπекταση ο διάλογος θα πρέπει να υπάρξει ΌΡΑΜΑ και συγκεκριμένοι στόχοι. Ο στόχος δεν είναι η διατήρηση των κεκτημένων και κάποιων ασθενειών του παρελθόντος, απαραίτητα, αλλά η δημιουργικότητα, η βιωσιμότητα ΟΛΩΝ, γεγονός που, ίσως, προϋποθέτει και το διάλογο, παράλληλα, με άλλους κλάδους και

τομείς που μπορούν να δώσουν ιδέες, συνεργασία και μέλλον στη χώρα πια.

3.} Παιδεία. Με την ευρύτερη έννοια. Με την έννοια της εκπαίδευσης, πρώτα από όλα, τόσο των ίδιων των φαρμακοποιών και του προσωπικού που εργάζεται μέσα σε αυτά, όσο και του κοινού, τόσο σε θέματα αντιμετώπισης όσο και πρόληψης περιστατικών. Με την έννοια της καλλιέργειας, το σεβασμό στους συναδέλφους, τους συνανθρώπους και τους θεσμούς. Είναι αναγκαίο, να κατανοήσουμε πως η υπακοή σε θεσμούς και νόμους δεν είναι απλά μια πραιρητική έννοια, ούτε καν μια τυπική υποχρέωση, αλλά ένας τρόπος ζωής, που οδηγεί σε μια καλύτερη κοινωνία. Γνωρίζω πως ακούγεται ουτοπία και σίγουρα τέτοιες αλλαγές απαιτούν πολύ μεγάλα χρονικά διαστήματα, αλλά στιδήποτε άλλο αποτελεί απλώς κουκούλωμα διαφόρων πορβλημάτων, τα οποία στην πορεία εμφανίζονται πάντα ξανά ή με άλλες εκφάνσεις.

4.} Το ωράριο είναι ένας ωραίος τρόπος για να πετάμε την μπάλα στην εξέδρα. Γιατί να μην σκεφτούμε καλύτερα έναν τρόπο που θα μπορούσαμε να αξιοποιήσουμε τις επιπλέον ώρες που προσπαθούν να μας επιβάλλουν; Γιατί να μην στρέψουμε κάθε όπλο που προσπαθούν να χρησιμοποιήσουν σε πλεονέκτημα δικό μας;

5.} Μια πολύ δύσκολη πρόβλεψη για να κάνει κανείς. Υπάρχουν διάφορες μελέτες εσωτερικού και εξωτερικού που αναφέρουν διάφορους αριθμούς, όμως η

αλήθεια είναι πως όποιος, διακινδυνεύσει μια πρόβλεψη αυτή τη στιγμή, μάλλον θα αστοχήσει. Όλα εξαρτώνται από τις διάφορες θεσμικές αλλαγές που θα πραγματοποιήσει το κράτος που αφορούν τον κλάδο και πόσο βαθείες θα είναι αυτές. Ίσως, όμως, η καλύτερη ερώτηση που πρέπει να απαντηθεί είναι Πώς θα επιβιώσουν τα φαρμακεία τα επόμενα 5 χρόνια.

6.} Λυπάμαι που το λέω, αλλά η γνώμη μου είναι ΟΧΙ. Δυστυχώς, τα τελευταία χρόνια υπήρξα μάρτυρας πολλών προσπαθειών σύμπραξης, που απέτυχαν. Οι κύριοι λόγοι της αποτυχίας ήταν πως αγνοούμε την έννοια της συνεργασίας, γεγονός που προκύπτει πρώτα από όλα από την έλλειψη Παιδείας και Οράματος. Η πεποίθηση των περισσότερων συμμετεχόντων σε διάφορες συνεργασίες ήταν πως μια συνεργασία θα οδηγήσει σε περισσότερο κέρδος με λιγότερο κόπο και εργασία και σε ένα ασφαλές και προστατευμένο περι-

βάλλον, όπως αυτό που υπήρχε τα προηγούμενα χρόνια. Φυσικά, εντελώς λανθασμένες απόψεις που οδήγησαν στην αποτυχία. Πρέπει να αναφερθεί, όμως, πως κάποιος τα κατάφεραν καλύτερα, ίσως γιατί ενήργησαν με πλήρη γνώση του εγχειρήματος και όχι λόγω της πίεσης των συνθηκών και της ανάγκης.

7.} Μια καλύτερη κοινωνία.

8.} Αρκετές! Κυρίως, όμως, να προσπαθώ να είμαι συγκεντρωμένος σε μια φιλοσοφία, ένα όραμα και μια στρατηγική για να κάνω αυτό που αγαπώ και να αγαπώ αυτό που κάνω. Δεν ξέρω αν τα έχω καταφέρει ακόμα...

9.} Γιατί είναι ένας κλάδος με πολλές και ενδιαφέρουσες εναλλακτικές προοπτικές.

10.} Αν και ακόμα η οικονομική κρίση δεν αποτελεί παρελθόν για να

είμαι βέβαιος στην απάντησή μου, αυτό που θα μου μείνει στη μνήμη από την κατάσταση που βιώνουμε τα τελευταία χρόνια είναι οι μεγάλες αντιθέσεις. Η έλλειψη ανθρωπιάς από κάποιους και το μεγαλείο κάποιων άλλων, η άρνηση στην αλλαγή χωρίς καμία αιτιολογία και συζήτηση και η προσπάθεια από άλλους να βρουν λύσεις. Πιο πολύ από όλα, όμως, μένει στο μυαλό το παράδειγμα του βατράχου, όπως πολύ όμορφα άκουσα σε μια ομιλία τον καθηγητή κύριο Μπουραντά. Δηλαδή, το γεγονός πως αν πετάξουμε έναν βάτραχο σε ένα δοχείο με καυτό νερό θα αντιδράσει και θα πεταχτεί έξω, ενώ αν τον τοποθετήσουμε σε ένα δοχείο με νερό σε κανονική θερμοκρασία και αρχίσουμε να το ζεσταίνουμε σιγά-σιγά, στο τέλος που το νερό θα φτάσει να καίει ο βάτραχος δεν θα έχει πια τη δυνατότητα να βγει γιατί θα έχουν παραλύσει οι μύες του. Κι ενώ όλοι (:) έβλεπαν το τσουνάμι να έρχεται, ήταν απορροφημένοι στο «παντεσπάνι» τους.

Γιώργος Μακρυγιάννης

1.} Πιστεύω ότι η παρατεταμένη οικονομική κρίση που βιώνει η χώρα τα τελευταία 4 χρόνια αποτελεί τον πρωταρχικό λόγο της σημερινής κατάστασης του φαρμακείου. Ο στόχος της τρώικας για μείωση της φαρμακευτικής δαπάνης στο 1% του ΑΕΠ οδήγησε στη λήψη μιας σειράς μέτρων που έπληξαν κυρίως τα φαρμακεία. Μέτρα όπως οι συνεχείς μειώσεις τιμών, το rebate, η μείωση του ποσοστού κέρδους, η μη χορήγηση Φ.Υ.Κ. και η αύξηση της συμμετοχής των ασφαλισμένων περιόρισαν δραστικά την ετήσια φαρμακευτική δαπάνη. Αυτά, σε συνδυασμό με την ύπαρξη 11.500 φαρμακείων

στην Ελλάδα δημιουργούν ένα ασφυκτικό περιβάλλον στο οποίο δύσκολα επιβιώνει ένας νέος φαρμακοποιός.

2.} Το βέβαιο είναι πως ευθύνες υπάρχουν. Το ασφαλιστικό σύστημα, οι ελλείψεις και η κακή του λειτουργία, η μη εφαρμογή της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης εδώ και πολλά χρόνια, ο ελλιπής έλεγχος ιατρικών και φαρμακευτικών πράξεων όπως και η μη εφαρμογή κανόνων ισονομίας από την πλευρά της πολιτείας συνηγορούν στο ότι βρισκόμαστε σήμερα σε αυτή την κατάσταση.

3.} Σαν νέος φαρμακοποιός νομίζω ότι πρέπει να υπάρξει μια δραστική τομή με σημαντικές αλλαγές στη λειτουργία του σημερινού φαρμακείου. Η παλιά νοοτροπία των προκατόχων μας ότι όλοι μας μπορούμε να συνυπάρξουμε σε ένα περιβάλλον προστασίας δεν υφίσταται πλέον. Πρέπει να εκτιμήσουμε τη σημερινή δύσκολη πραγματικότητα και να κατευθυνθούμε στη συνένωση φαρμακείων και κεφαλαίων ώστε να γίνουμε βιώσιμοι και ανταγωνιστικοί. Όσο η φαρμακευτική δαπάνη θα μειώνεται τόσο μεγαλύτερη κρίση θα βιώνουν τα φαρμακεία στη χώρα μας.

4.} Το ωράριο επεβλήθη ως μια αναγκαιότητα για την εξυπηρέτηση των αυξημένων αναγκών του Έλληνα ασφαλισμένου. Επειδή όμως οι φαρμακευτικοί σύλλογοι της χώρας δεν το αντιμετώπισαν έγκαιρα και αποτελεσματικά δημιουργήθηκε η μειοψηφία των διευρυμένων που εκμεταλλεύονται την κατάσταση εις βάρος των λοιπών συναδέλφων τους. Χρειάζεται λοιπόν μια νέα πρόταση η οποία θα δίνει αξιοκρατική λύση υπέρ του συνόλου των φαρμακοποιών.

5.} Αναλύοντας όλες τις μελέτες που έχουν δημοσιευτεί μέχρι σήμερα και κάνοντας μια αντιστοιχία με την οικονομική ρευστότητα των φαρμακείων γίνεται σαφές, ότι τουλάχιστον τα μισά από αυτά θα αντιμετωπίσουν σοβαρό πρόβλημα επιβίωσης. Είναι αδύνατο να λειτουργήσει ένα φαρμακείο υπό τις σημερινές συνθήκες, όπως η καθυστέρηση πληρωμών, η συνεχής

μείωση του τζίρου αλλά και η αύξηση λειτουργικών εξόδων και φορολογικών επιβαρύνσεων.

6.} Νομίζω ότι είναι η μοναδική διέξοδος. Αν οι παλαιοί φαρμακοποιοί δεν μπορούν να αποχωριστούν το φαρμακείο, οι νέοι δεν έχουν άλλη επιλογή. Δεν μπορώ να φανταστώ το μέλλον χωρίς μια τέτοια προοπτική.

7.} Πιστεύω ότι σαν νέος μου έχουν στερήσει πολλά από τα όνειρά μου. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι θα σταματήσω να ονειρεύομαι. Η προοπτική δίχως μέλλον οδηγεί σε αδιέξοδο. Είμαι αισιόδοξος και νομίζω ότι αργά ή γρήγορα θα δοθεί μια λύση για την μελλοντική μας ύπαρξη.

8.} Να είμαι ευσυνείδητος τόσο επιστημονικά όσο και επαγγελματικά, πάντα πρόσχαρος και ευδιάθετος να εξυπηρετήσω τον κάθε πελάτη του φαρμακείου μου.

9.} Η αλήθεια είναι ότι δεν υπάρχουν ιδιαίτεροι λόγοι. Όπως και στις υπόλοιπες σχολές, έτσι και στη φαρμακευτική υπάρχει επαγγελματικός κορσμός. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι δεν πρέπει να επιλέξει κάποιος το συγκεκριμένο επάγγελμα. Θεωρώ ότι εάν ληφθούν νέα μέτρα και ανοίξουν νέες προοπτικές (σύμπραξη) τότε θα υπάρξει η δυνατότητα απορροφησης και νέων συναδέλφων.

10.} Νομίζω ότι αυτό που θα μείνει έντονα χαραγμένο τόσο σε μένα όσο και στους υπόλοιπους συναδέλφους είναι η ύπαρξη ενός ασταθούς οικονομικού περιβάλλοντος με έντονη αβεβαιότητα, καθημερινό άγχος και αμφισβήτηση για την δυνατότητα επιβίωσης του Έλληνα πολίτη. Θα έχω να θυμάμαι όμως τόσο την εργατικότητα όσο και τη συνέπεια και τον αυξημένο ζήλο που επέδειξαν οι Έλληνες προκειμένου να ξεπεραστεί αυτή η κατάσταση.

Χρυσάνθη Καπρίνη

1.} Η έλλειψη πολιτικής για το φάρμακο και ο εφρησασμός ότι τίποτε δε θα αλλάξει.

2.} Ιθύνοντες υπάρχουν πολλοί, υπεύθυνοι όμως για την κρίση είναι οι εκάστοτε πολιτικές ηγεσίες του υπουργείου και οι συνδικαλιστικές μας ηγεσίες που τρέχουν πίσω από τα γεγονότα.

3.} Δεν έχω πλήρη εικόνα για τη σημερινή κατάσταση και οι προτάσεις δεν μπορεί να γίνονται στο πόδι. Περιμένω από τον Πανελλήνιο, το Σύλλογο της Αθήνας και τους άλλους Συλλόγους, να μελε-

τήσουν τις προοπτικές του επαγγέλματος και να υποβάλλουν προτάσεις που θα συζητήσουμε για να παρθούν αποφάσεις.

4.} Όχι. Όσο τα περισσότερα φαρμακεία είναι μικρές επιχειρήσεις, μπορούμε να ελπίζουμε. Το πρόβλημα τελικά δεν είναι οι λίγοι συναδέλφοι που άκριτα το εφαρμόζουν, αλλά οι υπόλοιποι που τους ακολουθούν.

5.} Από ό,τι ακούω, ούτε τα μισά.

6.} Ίσως αυτό είναι το μέλλον.

7.} Ότι πιάσαμε επιτέλους πάτο και αρχίζει η ανάπτυξη.

8.} Όλες αφορούσαν την περίοδο πριν την κρίση. Δεν ισχύει καμία.

9.} Για τους ίδιους λόγους που θα την επέλεγε και πριν την κρίση.

10.} Όταν βγούμε από την κρίση θα κάνουμε ταμείο. Προς το παρόν σκέφτομαι ότι μας οδήγησαν και μας υποχρεώνουν να παραμένουμε ξυπόλητοι στα αγκάθια.

ΡΩΤΗΣΤΕ ΤΟΝ
ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟ ΣΑΣ

SPORT

LINEA SPECIFICA PER GLI SPORTIVI

Μία ολοκληρωμένη σειρά προϊόντων
αφιερωμένη σε ερασιτέχνες και
επαγγελματίες αθλητές